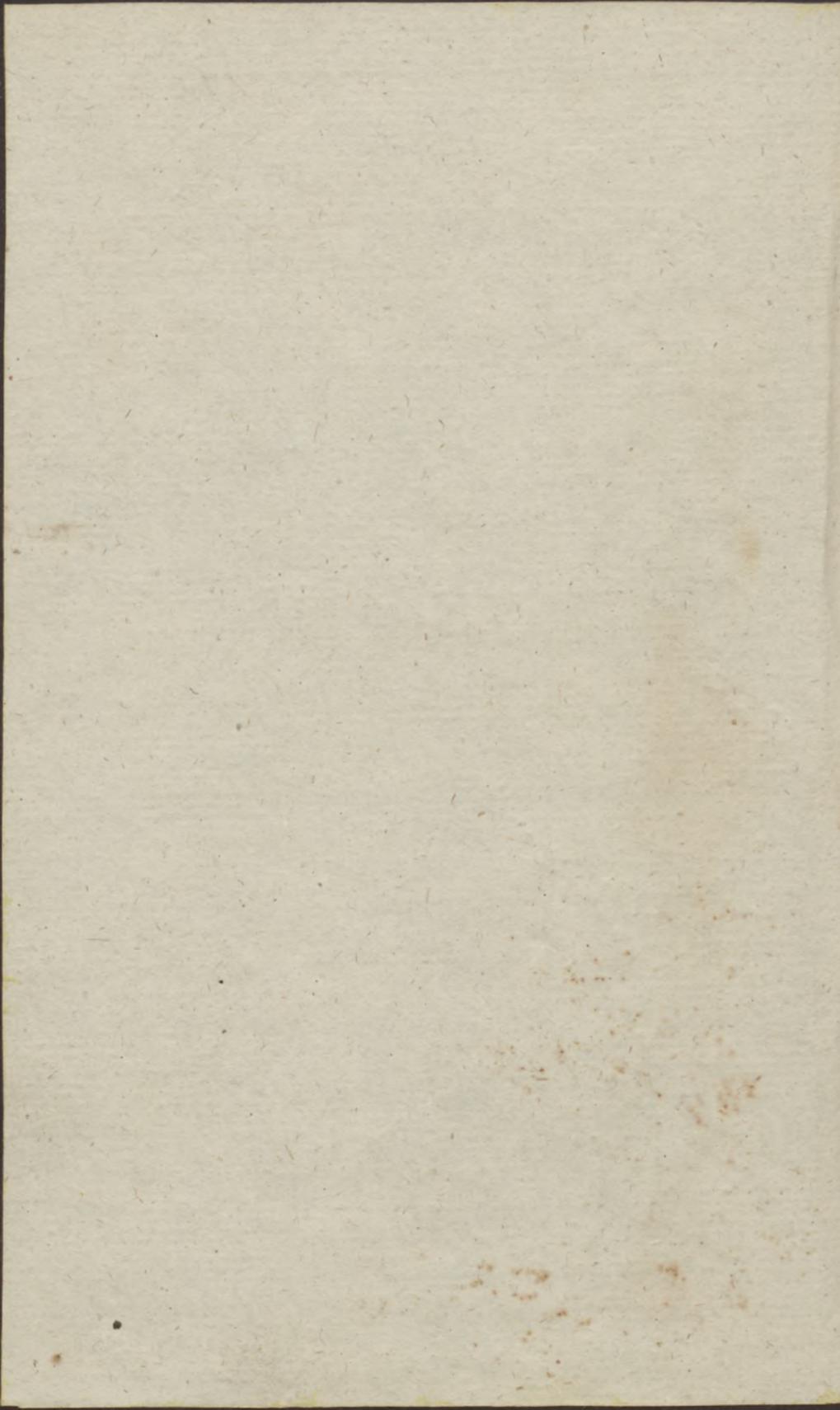

212. 296

206.

206.

212 a

Uus ABCD Ramat.

A b d e g h i
j f l m n o p
r s f t u w.

A B D E G H I K L
M N O P R S T U W.

Dâhhâd mis Kirjotajad prukiwad:
a b d e g h i k l m n o p
r s f t u w. ä ö

A B D E G H I K L
M N O P R S T U W.

Reiserlitto Ûlemade loaga, kes kolide ülle Tartu-
Linnas seatud.

Tallinna s,
trükkitud Gresseli Kirjadega 1807 aastal.

.....

a, e, i, o, u.
aa, å, åå, æ, ai, au.
ee, ea, eå, ei.
ii, ii.
oo, ö, öö, oe, oi, ði, on.
uu, û, üü, ui.

Ab,	eb,	ib,	ob,	ub.
ba,	be,	bi,	bo,	bu.
da,	de,	di,	do,	du.
ad,	ed,	id,	od,	ud.
ge,	ga,	gi,	go,	gu.
eg,	ag,	ig,	og,	ug.
hu,	he,	ho,	ha,	hi.
uh,	eh,	oh,	ah,	ih.
fo,	fa,	fe,	fu,	fi.
of,	af,	ek,	uk,	if.
li,	lu,	la,	lo,	le.
il,	ul,	al,	ol,	el.
em,	am,	im,	om,	um.
me,	ma,	mi,	mo,	mu.
na,	ne,	ni,	no,	nu.
an,	en,	in,	on,	un.
pa,	pe,	pi,	po,	pu.
ap,	ep,	ip,	op,	up.
ra,	re,	ri,	ro,	ru.
ar,	er,	ir,	or,	ur.
sa,	se,	si,	so,	su.
as,	es,	is,	os,	us.

ta,	te,	ti,	to,	tu.
at,	et,	it,	ot,	ut.
wa,	we,	wi,	wo,	wu.
aw,	ew,	iw,	ow,	uw.

---

glas, aast, aaf.

ab-bi, ab-bi-mees, ad-der.

åår, åb-ha-rik, år-ra, aeg, ais, ak-ken, al-la.

alw, am-met, an-de, arm, ar-ro, ar-wa-ma.

ea, ed-de-si, ees, eg-ga, ei, eks, el-lo, en-ne.

ja, ja-år, jalg, jäl-le ja-ma, jan-nes.

jalg, jan-no.

id-da, ig-ga-ne, ib-bo, ik-ka, il-la, ilm, im-me.

in-ni-men-ne, in-gel.

jog-gi, jol-le, jooks-ma, joon, joud, jou-lo.

irs, is-sa.

juh-ba, juh-ha-ta-ma, juh-tu-ma.

jün-ger, jul-ge, Jum-mal, ju-re, jut-lus.

juns, iu-wad.

od-da, od-der, ð, ð-ál, ðht. dits, dige, ð-kul.

ðl-lut, ðm-blif, ðn, ðv-pe-tus, oh-ha-fas.

oi-nas, oks, o-las, om-ma, ool-med, orjas.

os-sa, ots, ost-ma, oue, oun, o-wa-ma.

ub-ba, ud-do, uh-hes, uh-ke, uh-hek-sa.

uh-te, ulg, ul-le, um-ber, ul-lu-ma, um-be.

un-ni, uks, uul.

Luh-hi-kes-sed Op-pe-tus-sed.

År-ra te fur-ja, siis sin-nu-le ei sün-ni ka fur-ja.

Qui sa no-relt moist-lit ol-led, siis saad
sa Wan-nu-ses tar-gaks in-ni-mes-seks.

Mit-te uks pāaw pe-ab mō-da min-ne-
ma, et sa mit-te sa-ad tar-ge-maks.

Ar-ra ol-le mit-te laist sel-le as-ja sees,
mis sa pe-ad teg-ge-ma, waid fu le om-
ma öp-pe-taia San-nad.

Mis sa tān-na jo-u-ad teh-ha, sed-da ei
pea mit-te hom-seks jāt-ma.

Ei sa pe-a is-se war-ras-ta-ma eg-ga
sest wait ol-le-ma, kui tei-sed on war-
ras-tand.

Kes, mis ta lai-nand est mis ta leid-
nud, ei an-na jāl-le tag-ga-si, se on war-ras.

Uks hea laps ar-mas-tab ning au-
us-tab om-mad wan-ne-mad, ning sa-ab
neist, jāl-le ar-mas-tud.

Uks fur-ri ja san-na-kunl-mat-ta laps
fur-was-tab om-mad wan-ne-mad ning
sa-ab teis-test in-ni-mes-test völq-tud.

Rāgi tdt, ning kui sa ol-led ek-sind,
siis tun-nis-ta sed-da ul-les.

On-nis on se, kes teis-te ek-si-tus-te
lab-bi tar-ge-maks sa-ab.

Ar-ra ri-id-le mit-te ning mak-sa mit-
te fur-ja fur-ja-ga, egg-a Sdi-ma-mist
Sdi-ma-mis-se-ga.

Ar-ra wal-le-ta mit-te, sest kesuks-kord
wal-le-tand ted da ei us-fu-ta mit-te en-nam.

Ol-le fei-ki-de in-ni-mes-te was-to lah-
fe ning hel-de me-le-ga.

Ali-us-ta om-ma Is-sa ja Em-ma,
ning ol-le nen-de was-to mur-ri-se-mat-ta
fan-na fu-le-lit.

Mis sa tah-had et tei-sed in-ni-mes sed
sul-le pea-wad teg-ge-ma, sed-da te nei-le ka.

Et Laps ei tea üh-te-gi, sest ep ol-le tem-
mal mit-te häb-bi, ag-ga cui tem-ma ei tah-
ha üh-te-gi op-pi-da, suis saab ta häb-bi fisse.

Kui wan-nad in-ni-mes sed rå-gi-wad,
suis ol-le waid, ja är-ra rå-gi mit-te en-
ne, cui sind kus-si-tak-se.

Kes ei hak-ka aeg-sas-te tee-teg-gi-aks
sa-ma, se jaab lai-saks ning ei jät-ta, ial
sed-da san-ti wi-si mah-ha.

Ol-le ten-na-lit nen-de was-to, kes sul-
le he-ad te-wad, suis hei-de-tak-se ik-ka
ar-mo sin-no pe-å-le.

Kes kan-na-tus-se-ga tööd teeb, se woi-
dab keik är-ra.

Kes teis-te-le au-ko kae-wab, se lan-
geb is-se sis-se.

Möt-le-ik-ka wiim-se ot-sa pe-å-le, cui
sa mid-da-gid en-ne-se et-te-wöt-tad, suis
ei te sa ial mit-te fur-ja.

~~~~~
Mei-e Mis-ti Op-pe-tus-se
wiis Pe-a-tuf-fid.

Es : si : men : ne Pea : tuf.

Jum : ma : la kum : nest Kås : sust.

Es-si-men-ne Råsk.

Min-na ol-len se Is-sand sin-no Jum-mal. Sul ei pe-a mit-te tei-si Jum-ma-laid ol-le-ma min-no kör-was.

Tei-ne Råsk.

Sin-na ei pe-a mit-te Jum-ma-la om-ma Is-san-da nim-me il-ma as-ja-ta suh-ho wöt-ma; fest Is-sand ei jät-ta ted-da nuht-le-mat-ta, kes tem-ma nim-me fur-jas-te pru-gib.

Kol-mas Råsk.

Sin-na pe-ad püh-ha-på-wa püh-hit-se-ma.

Nel-jas Råsk.

Sin-na pe-ad om-ma is-sa ja om-ma em-ma au-us-ta-ma, et sin-no fäss-si häss-ti fäib, ning sin-na kau-a el-lad Ma peäl.

Vi-es Råsk.

Sin-na ei pe-a mit-te tap-ma.

Ku-es Råsk.

Sin-na ei pe-a mit-te ab-bi-el-lo år-ra-vit-ku-ma.

Geits-mes Råsk.

Sin-na ei pe-a mit-te war-ras-ta-ma.

Kah-hek-sas Råsk.

Sin-na ei pe-a mit-te ül-le-koh-to tun-nis-ta-ma om-ma lig-gi-mes-se was-to.

Ulh = hek = sas Kåsk.

Sin-na ei pe-a mit-te him-mus-ta-ma
om-ma lig-gi-mes-se fod-da.

Kum-nes Kåsk.

Sin-na ei pe-a mit-te him-mus-ta-ma
om-ma lig-gi-mes-se næst, sul-last, um-
mar-da-jat, weik-sid eg-ga muud, mis-
tem-ma vår-ralt on.

Mis ut-leb nūud Jum-mal fei-fist neist-
sin-nat-sist kås-ku-dest?

Tem-ma ut-leb nen-da: Min-na se
Is-sand sin-no Jum-mal, ol-len uks
wåg-ga wi-ha-ne Jum-mal, kes wan-
ne-mat-te pat-to nuht-leb las-te kat-te
kol-man-da-mast ning nel-jan-da-mast völ-
west sa-dik, kes mind wi-ha-wad. Ag-ga-
nei-le, kes mind ar-mas-ta-wad ja
min-no kås-sud pe-a-wad, teen min-na
head tuh-han-dest völ-west sa-dik.

Dei-ne Pe-a-tuk.

Puh-hast Mis-ti-Uß-sust.

Es-si-men-ne Öp-pe-tus:
Lo-mis-sest.

Min-na us-sun Jum-ma-la se Is-sa,
fei-ge-wåg-ge-wa-ma tae-wa ning Ma
Lo-ja sis-se.

Dei-ne Öp-pe-tus:
Ar-ra-lun-nas-ta-mis-sest.

Min-na us-sun Je-sus-se Kris-tus-se
Jum-ma-la ai-no Poia meie Is-san-da

sis-se, kes vüh-hast Bai-must on sa-dud,
il-ma-le to-dud neit-sist Ma-ri-ast, kan-
na-ta-nud Pont-si-us-se Pi-la-tus-se al-
ris-ti peå-le lô-dud, sur-nud ja mah-
ha-ma-e-tud, al-la läi-nud vör-go-hau-da,
kol-man-da-mal på-wal jål-le ül-les-tous-
nud sur-mist, ül-les-läi-nud tae-wa, is-
tub Jum-ma-la om-ma fei-ge-wåg-ge-wa-
ma Is-sa var-re-mal kåel, seålt tem-ma
tul-leb koh-hut moist-ma el-la-wat-te ja
sur-mist-te peå-le.

Kol-mas Op-pe-tus :
Vüh-hit-se-mis-sest.

Min-na us-sun vüh-ha Bai-mo sis-se,
üht vüh-ha ris-ti-fog-go-dust, vüh-ha-de
os-sa-sa-mist, pat-tu-de an-deks-and-mist,
lih-ha ül-les-tous-mist ning ig-ga-west el-
lo. Amen.

Kol-mas Pe-a-tüf.

Vüh-hast Jö-sa mei-e Pal-west.

Is-sa mei-e, kes sa ol-led tae-was, vüh-
hit-se-tud sa-go sin-no nim-mi, tul-go
mei-le sin-no riik, sin-no taht-min-ne
sund-ko kui tae-was nen-da ka Ma peål,
mei-e ig-ga-på-wast lei-ha an-na mei-le
tan-na-påaw, ja an-na mei-le an-deks
mei-e wöl-lad, kui mei-e an-deks an-na-
me om-ma wölg-las-te-le, ning år-ra sa-
ta meid mit-te kiu-sa-tus-se sis-se, waid

veås-ta meid år-ra fest kur-jast ; fest
sin no vår-ralt on se riik, ning se våg-
gi, ning se au ig-ga-west. Al-men.

Nel-jas Pe-a-tük.
Püh-hast Rist-mis-fest.

Mis on Rist-min-ne ?
Rist-min-ne ev ol-le mit-te val-jas wes-
fi, waid üks ni fug-gu-ne wes-fi, mis
Jum-ma-la kås-kus on seå-tud, ja Jum-
ma-la san-na-ga üh-te-pa-n-dud.

Mis Jum-ma-la san-na se on ?
Kui mei-e Is sand Je-sus Kris-tus üt-
leb : Min-ge ja öp-pe-ta-ge feik rah-wast,
ja ris-ti-ge neid Jum-ma-la se Is-sa, ja
se Po-ia, ja se püh-ha Wai-mo nim-mel.

Wi-es Pe-a-tük.
**Püh-hast Al-ta-ri Saaf-
ra-men-tist.**

Mis on se Al-ta-ri Saaf-ra-men-tist ?
Se on mei-e Is-san-da Je-sus-se Kris-
tus-se-tos-si-ne ih-ho ja wer-ri, lei-wa ja
wi-na al mei-le ris-ti-rah-wa-le su-a ja
ju-a Kris-tus-fest en-ne-fest seå-tud.

Kus se on fir-jo-tud ?
Nen-da fir-jo-ta-wad need püh-had
E-wan-ge-lis-tid : Mat-te-us, Mar-kus,
Lu-kas ja se püh-ha Pau-lus ;

Mei-e Is-sand Je-sus Kris-tus sel d-
sel, mil ted-da ár-ra-an-ti, wot-tis lei-
ba, tân-nas, mur-dis ja an-dis om-
ma Jüng-rit-te-le, ja ût-les: wot-ke,
sd-ge, se on min-no ih-ho, mis tei-e eest
an-tak-se, sed-da teh-ke min-no mál-les-
tus-seks.

Sel-sam-mal kom-bel wot-tis tem-ma
ka kar-ri-ka pâr-rast ôh-to-sd-ma ae-ga,
tân-nas ja an-dis om-ma Jüng-rit-te-
le ja ût-les: jo-ge feik seâlt seest, se-sin-
na-ne kar-ri-kas on se mis seâ-dus min-
no wer re sees, mis tei-e ja mit-me eest
ár-ra-wal-la-tak-se pat-tu-de an-deks-and-
mis-seks; sed da teh-ke, ni mit to-kord,
Eui tei-e fest jo-te, min-no mál-les-tus-seks.

Mitte uskspâinis ma-râhwa, waid Saks-
te Seas on valjo, kes arwawad ning usk-
wad, Tontid ning någgud ehf vinajad
ollewad, agga Eui tûhjad need on,
peate nûnd nähha sama.

Uhhel arstil olli vågga valjo kontid
innimesfest ning ellajattest ommas kam-
bris, fest arstid vrukiwad neid, et nemimad
oppiwad innimesse ihho ðjete tundma,
Euida se on ehhitud. Nûnd sesamma
arst lâks usk kord Kirriko-aeda ja lei-
dis, fus mit hauda tehti, innimesse ter-
we pea-lund. Temmia wottis sedda emne-
sega koio ning panni sedda laua peâle emne-

se kambris. Temma verre - neitsit ei olnud
foggone sega rahbul, fest temma piddi
igga homiko, kui arst ei olnud mitte foddo,
wodi üllesteeggema ning Kambri pühki-
ma, Sepärrast vallus temma arsti, et
ta piddi sedda Surnu pea teise kohta pan-
nema. Arst naeris tedda ja ütles: olle
rahbul ja ärra karda ühtegi. Monda
våwa pärast olli arst, haige peale, wäl-
ja läinud. Kui ta münd jälle koio tulli,
siis näggi ta emalt, ennese koja ees,
valjo innimesi koos, kes aknade läbbi
waatsid. Ta wois foggone mitte arwa-
da, mis se piddi tähhendama ning töttis
liggimale minna. Temma verremees,
kes ukse ees seis, küssendas jubba kau-
gelt ta wasto: et waatke, mis karrin siin
on! Kui teie Sedda pea-lu ei sada
minno ellomaiast ärra, ei ma siis en-
nam kannata, et teie siin ellate, waatke,
küda se Surnu-pea laua peält mahha
kargand ning jooseb siin tumber kaksid
viidi vormando peale. Neitsit olli nenda
kohkund, et ta surnu wisil mahha kük-
kus. Arst näggi sedda keik tössi olle-
wad ja woind mitte arwada, mis luggu
se piddi ollema. Ühhe korraga näggi ta
agga must hända silma auküst wälja rip-
pumas. Nünd ta töttis agga sedda
pea-lu ülles, ja naitis verremehhelle ning
teistele mis läbbi se agga olli ellawaks

saanud. Köt olli kartusse pärast sisse
paggend, ja oskas mitte jälle aukust wäl-
ja, sepärrast ta joostis seal sees ümber,
ning et se pea wägga kerge on, siis se pid-
di ka ümberjoostma. Teised naersid
sedda asia, ta teised ommeti arwasid, et
se piddi furri waim ollema, ehet kül
arst tedda tappis nende nähhes.

Üks Proua, kes ikka kiddle, piddi en-
namiste wodis maas ollema. Temmal
ollti abiks üks wanna naene, kes wägga
ebbausklik olli, ja kes selle pärast ühte
puhko tontid näggi. Ühhel õsel, kui
waggus assi olli, kuulsid mõllemad üht
kange kopputamist ukse ees. Se wan-
na kohkus nenda ärra; et ta hakkas kis-
sendama: oh sinna armas jummal! jälle
üks tont! Proua kastis künalt wötta,
ja waatma, kes seal piddi kopputama;
agga olleks üks tedda tapmud, siis ta ol-
leks ommeti mitte läinud, waid ta wer-
rises kui hawaleht. Senni kui Proua
tedda nomis ja maenites ta ebbausu pär-
ast, sai weel monnefond koppitud. Proua
wiibhastas wiimaks ning katsus isse üles-
tousta ja wadata, mis seal piddi ollema.
Kui ta ust piddi lahti teggema, siis olli
mündagid sael ees, ning se ei olnud muud

uhtegid, kui se juur Oue - Roer kes urse
ette olli mahhalangend ning et Kirbus
tedda soid, siis suggas ta ennast ja lükas
jallaga ukje wasto. Kui minid se Prona
nenda kartlik ja ebbausklik olleks olmid
kui se wanna naene, siis olleks se koppu-
taminne tonti ehet surnu sannimed tah-
hendanud.

Ma ollen weike Lapsoke, ning moistus-
fest weel rummal,
Sepärrast anna minnile, oh helde ar-
mas Jummal!
Üht meelt, mis õige kannatlik, ja süddas-
mest woib leida,
Kui suur se arm on otsata, mis sa mul-
tahhad anda,
Kui ma so peale lodan ka
Ning teen so tahtmist melega. Amen!

N e e d N u m r i d.

Ufs. Raks. Kolm. Nelli. Viis. Kuus. Seitse.

I.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.

Rahheksa. Ühheksa. Kümme. Üksteistkümmend,
8. 9. 10. 11.
VIII. IX. X. XI.

Kalsteiskümmend. Kolmteiskümmend. Nelliteiskümmend

12.

XII.

13.

XIII.

14.

XIV.

Wüsteiskümmend Kunsteiskümmend Seitsteiskümmend

15.

XV.

16.

XVI.

17.

XVII.

Rahheksateiskümmend. Ühhheksateiskümmend.

18.

XVIII.

19.

XIX.

Kakskümmend. Kolmkümmend. Nellikümmend.

20.

XX.

30.

XXX.

40.

XL.

Wüskümmend. Kunskümmend. Seitsekümmend.

50.

L.

60.

LX.

70.

LXX.

Rahheksakümmend. Ühhheksakümmend. Sadda.

80.

LXXX.

90.

LXL ehf XC.

100.

C.

Kakssadda. Kolmsadda. Nellisadda. Wüssadda. Kunssadda

200.

300.

400.

500.

600.

CC.

CCC.

CCCC.

D.

DC.

Seitsesadda. Rahheksasadda. Ühhheksasadda. Luhhat.

700.

800.

900.

1000.

DCC.

DCCC.

DCCCC.

M.

A B D E G H I K L
A B D E G H I K L
M N O P R S T U W.
M N O P R S T U W.
a b d d e g h i i k l m n
a b d d e g h i j k l m n
o p r s f t u w.
o p r s f t u w.

Teie leiva - ja perrewannemad, olge
Teie leiva- ja perrewannemad, olge
diged ja helded omma perre wasto!
öiged ja helded omma perre wasto!

Kedda Jummal abbiello lastega
önnistab, need kasvatago neid tem-
ma auuko ja innimeste heaks.

Pea rahho teistega, ning ärra riid-
le nendega igga tühja aja pärraft.

Kui olled kassin laps, ja siwus ride polest,
Siis sulle ossa on so taewa-issa holest.

Tössidus sind juhhatago, et on õige sinno meel
Tö ja sanna tunnistago, tru ja puhhas sinno keel.

